

Beroepsaansprakelijkheid sport monitoren

door: H. Smulders (Dr. L.O.)

Inhoud

DEEL I : SITUERING VAN DE PROBLEMATIEK

1. Inleiding	2
2. Probleemstelling	3
3. Analyse van de huidige situatie	4
4. Burgerlijke aansprakelijkheid versus beroepsaansprakelijkheid	5
5. Erkenning van sportdiploma's	5
6. Besluit	6

DEEL II : ONTWERP VAN OPLOSSING

1. Inleiding	7
2. Structuur van de opleidingen binnen de VTS	8
3. Sport-monitor als beroep	9
4. De ganse sportsector is in het geding (met uitzondering van het vrijwilligerswerk)	9
5. Ontwerp van oplossing	10
6. Bijscholing	11
7. Besluit	11

DEEL I : SITUERING VAN DE PROBLEMATIEK

1. Inleiding

Na jaren van zoeken en omzwervingen via allerlei verzekeringsagenten, - makelaars en -maatschappijen zijn wij er als BFNO (Beroepsfederatie van Natuursportonder-nemingen) uiteindelijk in geslaagd om dd. 25. feb. 1997, een polis 'Burgerlijke Aansprakelijkheid Ondernemingen' af te sluiten. ¹ Op zich niets bijzonders ware het niet dat het hier gaat om een verzekering Burgerlijke

Aansprakelijkheid voor de volgende activiteiten:

"bergwandelen, surfen, zeilen, kajak, rafting, canyoning, rotsklimmen, mountainbike, gletsjertochten, kliminitiatie, duiken, snorkelen, wildwaterstage, ski, speleologie, ..."

Zijn niet gewaarborgd door deze polis:

'de schadegevallen welke verband houden met de reis- en de reisorganisatie'.

Schadegevallen welke verband houden met de activiteiten (in het kader van dezelfde niet-gewaarborgde reis) zijn wel gewaarborgd.

Deze clausule is logisch daar er een wettelijke regeling bestaat voor de organisatie van reizen. ²

Niet onbelangrijk in deze polis zijn:

- de waarborgen en verzekerde bedragen
- de territorialiteit
- voedselintoxicatie
- de regeling BA voor onderaannemers - leveranciers van materiaal
- de premie.

Knelpunt in deze polis is evenwel de uitsluitingsclausule die bepaalt dat van de waarborg van het kontrakt uitgesloten blijft :

"de schade voortvloeiend uit de aansprakelijkheid van de 'free-lance' monitors die geen verzekeringsdekking hebben voor hun eigen burgerlijke aansprakelijkheid".

Dit laatste betekent in feite dat de BFNO-polis de aansprakelijkheid dekt van alle statutaire vennoten van de verzekerde vennootschappen (lid van BFNO) als ook de aansprakelijkheid van de personeelsleden (arbeidscontract) van deze vennootschappen.

De realiteit is evenwel van dien aard dat vrijwel elke organisatie - afhankelijk van seizoen en activiteit (o.a. aantal deelnemers) - meermaals genoodzaakt is externe of zg. free-lance medewerkers in te schakelen. De ene dag heeft men slechts twee monitoren nodig, de andere tien. Het is economisch niet realistisch te veronderstellen dat elke buitensportorganisatie tien monitoren full-time te werk kan stellen.

M.a.w. de hoger genoemde polis Burgerlijke Aansprakelijkheid Ondernemingen dreigt een maat voor niets te worden. Immers, indien men de free-lance monitoren niet kan verzekeren zal men op termijn ook geen monitoren meer vinden die bereid zullen zijn het inherente risico aan te gaan. Anders gesteld, een BFNO-organisatie zonder 'verzekerde' monitoren kan onmogelijk functioneren.

Er dient dus gezocht te worden naar een passende regeling.

2. Probleemstelling

Bij het ondertekenen van hoger genoemde polis BA Ondernemingen rees dus automatisch de vraag naar het verzekeren van de free-lance monitoren die bij BFNO-leden tewerk gesteld worden. Opnieuw werd de vraag gesteld hiervoor een oplossing uit te werken.

Op 25 nov. 1997 werd ons schriftelijk meegedeeld dat:

"Na een marktstudie, die een contactname met de leidende Belgische verzekeraars (Royal Belge, AXA, AG, AGF-Assubel) inhield, blijkt het niet mogelijk het voorgestelde risico te verzekeren".

Op onze vraag naar toelichting werd dd. 5 dec. 1997 het volgende meegedeeld:

1. In aansprakelijkheid moeten wij eerst en vooral een onderscheid maken tussen de burgerlijke aansprakelijkheid en de beroepsaansprakelijkheid.
2. Het grote probleem bij het verzekeren van monitoren is dat er geen specifieke diploma's of bekwaamheidsattesten kunnen worden voorgelegd. De verzekeringsmaatschappijen hebben bijgevolg geen enkel bewijs van de professionele kwalificaties van de betrokkenen.

Dit antwoord wekt toch enige verwondering. Indien de leidende Belgische verzekeraars de free-lance monitoren tewerkgesteld door BFNO-leden niet willen verzekeren dan stelt zich de vraag hoe het komt dat zovele anderen die in deze sector actief zijn wel verzekerd kunnen worden.

Naast de 34 BFNO leden zijn er ons in België niet minder dan 270 organisaties bekend die natuursporten organiseren en/of begeleiden. Als men dan bedenkt dat er van deze 270 organisaties niet minder dan 125 vzw's, 27 reisbureaus, tientallen zwartwerkers en enkele vennootschappen actief zijn, dan rijzen er toch enkele vragen.

- Zijn al deze zwartwerkers, vzw's & Co zoveel geloofwaardiger dan BFNO ?
- Weten de verzekeringsmaatschappijen eigenlijk wel wie en wat ze verzekeren ?
- Is onze vraagstelling verkeerd geformuleerd geweest ?
- Welke verzekering hebben al de hoger genoemde organisaties, vzw's en zwartwerkers eigenlijk ?
- Zijn al de hoger genoemde organisaties, vzw's en zwartwerkers eigenlijk wel verzekerd ?

3. Analyse van de huidige situatie

Uitgaande van bovenstaande bemerkingen stellen er zich meerdere fundamentele problemen.

1. De BFNO-polis BA Ondernemingen wordt een holle doos.
Indien de BFNO leden (= vennootschappen) hun free-lance monitoren niet kunnen verzekeren verliezen zij op termijn hun medewerkers en kunnen zij in feite hun activiteiten niet verder ontplooiën. Monitoren die zich niet meer kunnen verzekeren zullen ongetwijfeld niet meer bereid zijn te werken in deze sector. Hoger genoemde polis verliest m.a.w. minstens 50% aan waarde
2. In feite beperkt deze problematiek zich niet enkel tot de BFNO-leden en/of hun activiteiten maar bij uitbreiding komt hier de ganse sport begeleiding in het geding. Immers, van zodra iemand door het begeleiden van sport - of het nu gaat over aerobic, zwemmen, zeilen, speleologie ... - een inkomen genereert (zelfs 'kost en inwonen' is als remuneratie te beschouwen) kan hij of zij niet meer verzekerd worden voor zijn of haar burgerlijke beroepsaansprakelijkheid.
3. duizenden sport-monitoren drijven op termijn zonder verzekering te vallen.
4. de ganse sportieve vrijetijds sector drijft op termijn ofwel maximaal gecommmercialiseerd te worden, ofwel gedecimeerd te worden. Vele socio-culturele organisaties zouden immers hun (sportieve) programma's noodgedwongen moeten staken.

Daarentegen gebiedt de werkelijkheid oog te hebben voor het standpunt van de verzekeringsmaatschappijen. Indien zonder restrictie iedereen die zich geroepen voelt om als 'sport-monitor' door het leven te gaan bovendien nog verzekerd zou moeten worden, dan moet men zowat de helft van België verzekeren. Zonder enige twijfel circuleren er te veel onbekwame 'sport-monitoren'.

Er bestaat een ongelooflijk zootje ongeregeld dat zich op de arbeidsmarkt (meestal zwart werk) aandient als professionele begeleider, monitor, gediplomeerde, ervaren in dit of dat, ex-deelnemer van dit of dat, (ex)-kampioen van.... Het zou dan ook uiterst risicant zijn om al deze would-be monitoren zonder enig onderscheid naar kennis en/of opleiding, gelijk te schakelen en ze bijgevolg een volwaardig BA beroeps-aansprakelijkheid aan te bieden. Dit alles wordt des te risicanter als het gaat over 'monitoren' in de zg. risico sporten zoals o.a. alpinisme, speleologie, kajak, ski, zeilen... Er dient bovendien onomwonden gesteld te worden dat er eveneens een onwaarschijnlijke wildgroei is aan zg. opleidingen en zelf toegeëigende diploma's en / of titels. ³

Als enerzijds de wetgever nalaat terzake regulerend op te treden dan mag het ons anderzijds niet verwonderen dat de verzekeringswereld uiteindelijk op de noodrem gaat staan om paal en perk te stellen aan deze situatie. ⁴

Besluitend mag men dus stellen dat :

1. er een enorme ongecontroleerd wildgroei bestaat aan sport-monitoren
2. er een grote behoefte is aan bekwame en goed verzekerde sport-monitoren
3. de geciteerde verzekeringsproblematiek zich niet beperkt tot de risicosporten maar zich uitstrekt over de ganse sportsector.
4. het niet de bedoeling kan zijn het engageren van monitoren onmogelijk te maken.
5. het niet de bedoeling kan zijn de organisatie van sportactiviteiten onmogelijk te maken.

Er moet m.a.w. gezocht worden naar een modus vivendi waarin zowel de sportwereld als de verzekeringsmaatschappijen zich kunnen in terugvinden

4. Burgerlijke aansprakelijkheid versus beroepsaansprakelijkheid

Zoals in het antwoord van 5 dec. 1997 reeds vermeld werd dient er een duidelijk onderscheid gemaakt te worden tussen de burgerlijke aansprakelijkheid enerzijds en de beroepsaansprakelijkheid anderzijds. Van zodra men een inkomen verkrijgt door het begeleiden van - in ons geval - sport, is er sprake van een beroepsactiviteit. Zelfs een vergoeding in de vorm van 'kost en inwonen' is op te vatten als betaling. Het ziet er dus naar uit dat de overgrote meerderheid sportmonitoren 'betaald' worden voor hun diensten.

De meest monitoren hebben ooit wel eens ter goeder trouw een polis BA afgesloten, maar bij nader inzien dienen hierbij toch drie fundamentele opmerkingen geformuleerd te worden:

1. deze polissen verzekeren over het algemeen de monitor als 'liefhebber'. Vanaf het moment dat de monitor één of andere vergoeding krijgt of de activiteiten beroepsmatig uitoefent, is de BA-verzekering dus niet meer van toepassing. ⁵
2. meestal is enkel de burgerlijke aansprakelijkheid verzekerd en niet de beroepsaansprakelijkheid.
3. het feit dat zovelen zo gemakkelijk een BA-polis als sportmonitor hebben kunnen afsluiten betekent ook dat de meeste verzekeringsmakelaars en/of - maatschappijen niet voldoende bij de problematiek van betaling van monitoren zijn blijven stilstaan.

Het ziet er m.a.w. naar uit dat zeer vele, zoniet alle sport-monitoren eigenlijk onbewust onverzekerd, of minstens onvoldoende verzekerd, door het leven gaan.

Wij menen dan ook dat de verzekeringsmaatschappijen consequent moeten zijn. Ofwel verzekert men alle sport-monitoren voor hun burgerlijke aansprakelijkheid en/of hun beroepsaansprakelijkheid, ofwel verzekert men niemand. Het gaat o.i. niet op om de BFNO-monitoren niet te verzekeren en alle andere wel.

Voor alle sporttakken en in alle organisaties is de situatie immers identiek:

- betaling van monitoren; dus beroepsaansprakelijkheid ⁶
- gebrek aan diploma's of bekwaamheidsattesten

5. Erkenning van sportdiploma's

Naast de universiteiten (Lic. L.O.) en de hogescholen (Reg. L.O.) is enkel de overheid, BLOSO (Vlaamse Trainersschool) / ADEPS (Elite & Cadre) bevoegd om sportdiploma's af te leveren. ⁷ Daar waar de universiteiten en regentaten wetenschappelijke-pedagogisch diploma's afleveren gericht op zowel onderwijs als sportieve vrijetijdsbesteding, levert de overheid veeleer didactisch-pedagogische diploma's af, uitsluitend gericht op de sportieve vrije tijds besteding.

De opbouw van de BLOSO / ADEPS diploma's is vrijwel identiek voor elke sporttak:

BLOSO	ADEPS
- initiator	- initiateur
- trainer B	- aide-moniteur
- trainer A	- moniteur
- toptrainer	- entraîneur

Europese erkenning, met bepalingen rond equivalenties van de didactisch-pedagogische diploma's tussen de verschillende lidstaten, kan enkel voor de diploma's afgeleverd door de overheidsadministratie verantwoordelijk voor het sportbeleid (BLOSO / ADEPS). Gezien de verregaande internationalisering is dit laatste aspect meer en meer aan de orde van de dag.

Voor een overzicht van de organisatie en werking van de VTS verwijzen wij naar het VTS Vademecum (1997) (bijlage 1).

Voor een overzicht van de organisatie bij ADEPS verwijzen wij naar bijlage 2.

Wij hebben hoger reeds gewezen op de complete anarchie die er bestaat op gebied van sport kwalificaties en diploma's. Het is klaar en duidelijk dat buiten de Lic.L.O., Reg. L.O. en de BLOSO / ADEPS diploma's alle andere zg. 'sportdiploma's' juridisch totaal waardeloos zijn.

6. Besluit

Wij menen dat alle partijen er belang bij hebben om tot weldoordachte afspraken i.v.m. de verzekeringspolitiek van sportmonitoren te komen. Voor de verzekeringsmaatschappijen is het onontbeerlijk te weten wie men verzekert en voor de sport is het onontbeerlijk om over goed verzekerde monitoren te kunnen beschikken.

Bij het uitstippelen van deze hoogst noodzakelijke afspraken moet er o.i. rekening gehouden worden met enkele fundamentele parameters:

- 'opleiding' is een absolute vereiste
- Europees is de equivalentie van sportdiploma's een uiterst belangrijke factor
- het gaat over de beroepsaansprakelijkheid
- het gaat hier over de ganse sportsector (met uitzondering van het vrijwilligerswerk)

DEEL II : ONTWERP VAN OPLOSSING

1. Inleiding

Naar analogie met de strategie die gevolgd werd bij de negotiatie van de BFNO polis Burgerlijke Aansprakelijkheid Ondernemingen moet ook in dit geval het 'bereik' van de polis die men voor ogen heeft duidelijk afgebakend worden.

Bij de negotiatie van de polis BA Ondernemingen rees het probleem van het al dan niet verzekeren van 'reizen'. Bedoeling van de polis BA Ondernemingen was de BA van de BFNO-leden te verzekeren; niet een oplossing te vinden voor allerlei problemen rond het al dan niet wettelijk organiseren van reizen. Er werd dus geöpteerd voor een formule die duidelijk stelt dat enkel de schade voortvloeiend uit de verzekerde activiteiten gewaarborgd is. Schade voortvloeiend uit de reisorganisatie is niet gewaarborgd. M.a.w. een klaar en duidelijke formulering.

Vertaald naar een polis beroepsaansprakelijkheid van sport-monitoren betekent dit dat men zich moet focussen op de beroepsaansprakelijkheid met opleiding als de sleutel voor de oplossing. Men mag immers niet van verzekeringsmaatschappijen verwachten dat zij via allerlei extreme verzekeringsvoorwaarden, een oplossing zouden aanreiken voor de problematiek van zwartwerk, BTW, deloyale concurrentie van vzw's, sociale zekerheid, enz., enz ...

Wij menen in DEEL I voldoende geargumenteed te hebben dat er absoluut en dringend een oplossing moet gevonden worden voor de BA verzekering van sport- monitoren. Wij hebben eveneens toegelicht dat de overheid (BLOSO - Vlaamse Trainersschool) en ADEPS (Elite & Cadre) de enige instanties zijn die bevoegd zijn voor het afleveren van didactisch-pedagogisch sportdiploma's.

Indien men aanvaardt dat 'opleiding' een conditio sine qua non moet zijn om te kunnen intekenen op een polis beroepsaansprakelijkheid sportmonitoren, dan is het evident dat men bij de ontwikkeling van die polis terugvalt op de opleidingen verzorgd door de Vlaamse Trainersschool (VTS) / Elite & Cadre of door de universiteiten en hogescholen.

Niet enkel bestaat er een zeer uitgebreide waaier van didactisch-pedagogische sportopleidingen (70 verschillende diciplines bij VTS !) er bestaat bovendien bij de overheid een bereidwilligheid om dit project daadwerkelijk te ondersteunen.

Wij zullen om praktische redenen in onze verdere uiteenzetting hoofdzakelijk refereren naar de structuur van de Vlaamse Trainersschool. ⁸

Men dient er evenwel rekening mee te houden dat de structuur in Wallonië nagenoeg identiek is.

2. Structuur van de opleidingen binnen de VTS

De VTS is een goed gestructureerde samenwerking tussen de overheid, de universiteiten en de sportfederaties. Deze samenwerking is dan ook op alle niveaus terug te vinden. Centraal staat de Stuurgroep (BLOSO - Univ. - Federaties). Deze stuurgroep bepaalt de algemene beleidsopties. ⁹

Per sporttak (N= 70) bestaat er een denkcel (BLOSO - Univ. - Federaties) die de specifieke opleiding verder gestalte geeft. Iedere denkcel heeft als uiteindelijke opdracht een opleidingspakket uit te werken op vier niveaus, nl: initiator, trainer B, trainer A & toptrainer. ¹⁰

Afhankelijk van de denkcel zijn de verschillende opleidingsniveaus ingevuld. Niet iedere denkcel heeft dus per definitie (anno 1998) reeds alle niveaus ingevuld. Het initiators niveau is daarentegen wel voor iedere denkcel ingevuld.

Volledigheidshalve dient er nog vermeld te worden dat er essentieel twee soorten opleidingen bestaan, t.t.z.:

1) de sport opleidingen:

- unisport (= per sporttak)
- multisport (recreatiesport, senioren- & gehandicapte sport)

2) sportmanagementsopleidingen:

- beroepskader (overheid)
- vrijwilligerskader (clubs & federaties) ¹¹

Het zijn hoofdzakelijk de unisport opleidingen die ons hier aanbelangen.

Binnen de unisport opleidingen zijn er tenslotte een aantal sporttakken die te groeperen zijn onder de gemeenschappelijke noemer 'buitensporten' ¹² (N= 18) :

- bergsport + bergwandelen
- kajak + rafting
- muurklimmen
- oriëntatielopen
- redden & reddend zwemmen
- roeien
- ski: alpijns, langlauf & snowboard
- speleologie
- sportduiken
- windsurfing
- zeilen + catamaranzeilen
- zeilwagenrijden

Belangrijk is nog te vermelden dat er strikte afspraken bestaan i.v.m. de inschaling van afgestudeerden en derdejaarsstudenten L.O. ¹³

Tenslotte, willen wij nogmaals herhalen dat deze didactisch-pedagogische sport-diploma's de enige diploma's zijn die voor Europese erkenning in aanmerking komen.

3. Sport-monitor als beroep

Wij hebben hoger reeds gewezen op het feit dat de meeste monitoren hetzij financieel hetzij in de vorm van 'kost en inwonen' vergoed worden voor hun prestaties.

Het is o.i. dan ook primordiaal om met zeer grote terughoudendheid het doen en laten van de talloze vzw's die in de sportsector actief zijn te evalueren.

99,9% van de sport-vzw's zijn nep-vennootschappen met de persoonlijke verrijking van de beheerder(s) als enig werkelijk doel.

Ook de reisbureaus bijvoorbeeld gaan in deze materie niet vrij uit. Met name in de sector van de ski-vakanties wordt nogal eens een loopje genomen met zowel de betaling als de kwaliteit van de zg. ski-monitoren. Vaak kunnen de monitoren net iets beter skiën dan de gemiddelde deelnemer. De winsten zijn voor het reisbureau, de risico's daarentegen zijn voor de monitoren.

Enkel in de sportclubs, aangesloten bij erkende sport-federaties, kan er (anno 1998) nog sprake zijn van vrijwilligers werk.

Wij menen dan ook dat hier een belangrijke informatieve taak voor de verzekerings-maatschappijen is weggelegd. Naar analogie met de verplichting die elke verzekerde heeft om zijn / haar maatschappij - op straffe van nietigheid van het kontrakt - in te lichten over "*...alle hem bekende omstandigheden die hij redelijkerwijze moet beschouwen als gegevens die van invloed kunnen zijn op de beoordeling van het risico door de maatschappij*", menen wij dat ook de verzekeringmaatschappijen onderhevig zijn aan dergelijke verplichting. M.a.w. dienen de verzekeringsmaatschappijen o.i. alle 'sport-monitoren' die ze momenteel verzekeren, erop te wijzen dat ze - behoudens specifieke clausules - niet verzekerd zijn voor hun beroepsaansprakelijkheid als sport-monitor.

4. De ganse sportsector is in het geding (met uitzondering van het vrijwilligerswerk)

Zoals hoger gesteld beperkt de problematiek zich niet tot BFNO of de buitensport in het algemeen. Er zijn talloze monitoren actief in de meest uiteenlopende vormen van sportbegeleiding; gaande van aerobic over fitness-training tot zeilen, ski, alpinisme, jeugdsportkampen, taal & sport, sport & computer stages, sport & ...

Al deze mensen worden op de een of andere manier vergoed voor hun diensten maar vrijwel niemand is verzekerd voor zijn of haar beroepsaansprakelijkheid. De meesten zijn zich zelfs niet bewust van de situatie en handelen vaak ter goeder trouw. Enkel in geval van ernstige verwikkelingen ontstaan soms extreme persoonlijke en sociale drama's. Een monitor die aansprakelijk gesteld wordt voor een dode of een slachtoffer met blijvende invaliditeit, kan de schade hoogst waarschijnlijk niet met de eigen spaarcenten vergoeden.

Helaas is dit laatste de laatste jaren meermaals realiteit gebleken.

5. Ontwerp van oplossing

Wil men een polis beroepsaansprakelijkheid voor sport-monitoren ontwikkelen dan is er o.i. slechts één mogelijkheid om dit op een gefundeerde en ook realistische basis te doen. Men moet dan onvermijdelijk het intekenen op de polis koppelen aan opleiding; meer bepaald de BLOSO / ADEPS opleidingen. Administratief betekent dit dat men zich slechts kan aanmelden voor een polis beroepsaansprakelijkheid mits het voorleggen van een BLOSO / ADEPS getuigschrift. De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor deze diploma's ligt dan bij BLOSO / ADEPS evenals bijvoorbeeld de beoordeling van equivalenties van sport-diploma's, inschaling, enz....¹⁴ Zoals hoger gesteld is de overheid bereid om aan dit systeem mee te werken.

In de praktijk stellen wij de volgende opleidingsvoorwaarden voor:

1. Iedereen die wil intekenen op een algemene polis beroepsaansprakelijkheid moet :
 - ofwel een diploma lic. L.O. / Reg. L.O.
 - ofwel minstens een diploma initiator (BLOSO) / initiateur (ADEPS) kunnen voorleggen.

Verantwoording

Vermits men in België hoofdzakelijk nood heeft aan monitoren die de recreatieve sportbeoefening kunnen begeleiden, menen wij dat het moet kunnen volstaan om één van de hoger genoemde diploma's voor te leggen om verzekerd te kunnen worden als sportmonitor. Het zou immers absurd zijn te eisen dat men voor iedere sporttak opnieuw een specifiek initiators-diploma zou moeten kunnen voorleggen. De meeste mensen zouden dan nog meerder jaren bijkomende EN overlappende cursussen moeten gaan volgen. (cfr. Vademecum VTS)

2. Iedereen die wil intekenen op een bijzondere polis die de beroepsaansprakelijkheid waarborgt voor de buitensporten, moet minstens een initiators-diploma OF een ingeschaald wetenschappelijk-pedagogisch diploma in één van de volgende unisporten kunnen voorleggen : (cfr. p. 8)
 - bergsport + bergwandelen
 - kajak + rafting
 - muurklimmen
 - oriëntatielopen
 - redden & reddend zwemmen
 - roeiën
 - ski: alpijns, langlauf & snowboard
 - speleologie
 - sportduiken
 - windsurfing
 - zeilen + catamaranzeilen
 - zeilwagenrijden

Verantwoording

Het begeleiden van deze zg. risicosporten vergt toch een meer specifieke aanpak. Niet enkel moet men rekening kunnen houden met meteorologische omstandigheden, men maakt bovendien vaak ook gebruik van de weerselementen (water, wind) om de sport te kunnen beoefenen. Verder dient men ook nadrukkelijk meer aandacht te besteden aan de veiligheid (deelnemers onderling, t.o.v. derden, materiaal,...)

3. Wil men zich tenslotte verzekeren als monitor voor het begeleiden op hoger technisch niveau van deze sporten (bijvoorbeeld alpinisme vanaf niveau IV, kajak & rafting vanaf niveau III, buiten piste skiën, ...) dan moet men, afhankelijk van het geval, minstens een (equivalent) diploma van trainer B of A kunnen voorleggen. De uiteindelijke beoordeling van deze equivalentie ligt bij de bevoegde diensten van BLOSO - VTS (en ADEPS voor de franstaligen).

Verantwoording

De activiteiten die onder deze noemer extreme risico-sporten vallen worden op zeer beperkte schaal georganiseerd. Diegenen die deze activiteiten begeleiden moeten zowel over een jarenlange ervaring beschikken als over een uitstekende terreinkennis. Diegenen die zich geroepen voelen om dit soort activiteiten te begeleiden beschikken dan meestal ook over de nodige (vaak buitenlandse) kwalifikaties.

Die 'avonturiers' die niet over deze kwalifikaties beschikken kan men o.i. best ontraden om dit soort expedities op te zetten. Het weigeren van een verzekeringspolis is wellicht het beste ontradingsmiddel. 10

6. Bijscholing

Specifiek voor de categorie van de buitensporten zou, in samenwerking met de overheid, voorzien worden in een systeem van permanente bijscholing. Via een credit systeem zou men dan bijvoorbeeld binnen de twee jaar X-aantal specifieke bijscholings-cursussen dienen te volgen. Deze cursussen zouden dan o.a. moeten handelen over:

- wetgeving (milieu wetgeving)
- organisatie van de buitensport
- verzekeringsaspecten
- specifieke reddingstechnieken
- toegepaste EHBO
- materialen kennis
- enz., enz., ...

Ook voor de uitbouw van dit idee van bijscholing is er bereidwilligheid tot samenwerking bij de overheid.

7. Besluit

Indien men 'opleiding' als uitgangspunt wil nemen voor het ontwikkelen en uiteindelijk afsluiten van een polis beroepsaansprakelijkheid voor sport-monitoren, dan is er een oplossing voor de in DEEL I geschetste problematiek voorhanden. Men kan immers zonder problemen terugvallen op de wetenschappelijk-pedagogische diploma's (Univ. & Reg.) en op een door de overheid (BLOSO / ADEPS) gecoördineerde, goed uitgebouwde structuur van pedagogisch-didactische sport-diploma's. Zodoende weet de verzekeringsmaatschappij niet enkel wie men voor wat verzekert maar ook de sportwereld kan dan in de toekomst beroep doen op goed opgeleide EN goed verzekerde sport-monitoren.

Enkel voor de buitensporten is er nog een zekere weg af te leggen in de organisatie van de bijscholingen. Maar zowel de overheid als BFNO willen hier prioritair de nodige bijdrage leveren. Wij menen dan ook te mogen besluiten dat er, mits het hanteren van 'opleiding' als conditio sine qua non, voor alle partijen (verzekeringsmaatschappijen & de sportwereld) een win - win situatie ontstaat. Wij durven dan ook hopen dat onze voorstellen terzake met de nodige aandacht geëvalueerd zullen worden.

Footnotes

- ¹ BFNO is een beroepsorganisatie (opgericht dd. 13 dec. 1989) die momenteel 34 vennootschappen overkoepelt. Deze vennootschappen zijn allen gespecialiseerd in de organisatie en begeleiding van buitensportactiviteiten (kajak, kano, alpinisme, speleologie, trekking, rafting, mountain bike...). BFNO is de enige representatieve beroepsorganisatie in deze sector (zie o.a. parlementaire vragen & antwoorden nr. 13 dd. 1/10/1997)
- ² Wet houdende het statuut van de reisbureaus (21 april 1965)
- ³ Het meest onwaarschijnlijke dat wij tot hiertoe hebben gevonden is een zg. 'grootmeester in de survivalkunst' (sic). Meer nog, deze laatste is zelfs één van de slechts zeven erkende 'grootmeesters' ter wereld!!!
- ⁴ De Franse wetgever bijvoorbeeld is wat dit betreft veel minder laks. De 'Loi n°84-610 du 16 juillet 1984' stelt onomwonden dat:
" ... nul ne peut enseigner contre rémunération les activités physiques et sportives à titre d'occupation principale ou secondaire de façon régulière ou saisonnière, ni prendre le titre de professeur, d'entraîneur, de moniteur, d'éducateur ou de tout autre titre similaire s'il n'est pas titulaire d'un diplôme attestant sa qualification et son aptitude à ces fonctions. Ce diplôme est un diplôme français défini et délivré par équivalence par l'Etat,..."
- ⁵ In sommige polissen zoals bijvoorbeeld die van de Vlaamse Bergsport Federatie, staat dit expliciet vermeld.
- ⁶ Diegenen die anno 1998 nog beweren uit idealisme aan sportbegeleiding te doen hebben ongetwijfeld een verborgen agenda.
- ⁷ Vlaamse Gemeenschap, Decreet betreffende het bestuurlijk beleid van 12 dec.1990 (BS: 21/12/1990)
- ⁸ BLOSO, Vademecum Vlaamse Trainersschool, 1997, pp.19-23
- ⁹ o.c., p. 5
- ¹⁰ o.c., p. 8
- ¹¹ o.c., pp.16-18
- ¹² o.c., pp.19-23
- ¹³ o.c., p.29